

8

Коли розпочнеться експорт курятини в Європу, розповів заступник міністра аграрної політики та продовольства Іван Бісюк



10

Чому на Донбасі свідомо формувався стереотип ставлення до української мови



ГАЗЕТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ
ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ЧЕТВЕР, 14 ЛЮТОГО 2013 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№ 30 (4916)

ЦИТАТА ДНЯ

ВІКТОР ЯНУКОВИЧ: «Я підтвердив зацікавленість України у відновленні поставок природного газу з Туркменістану».



Президент про зміст переговорів з туркменським лідером Гурбангулі Бердімухамедовим

3

Українські харчі у світі цінують

АПК. Україна в 2012 році наростила обсяги експорту продукції харчової й переробної промисловості порівняно з 2011-м на 18,3% — до 8,8 мільярда доларів, повідомляє прес-служба Мінагрополітики. У загальному експорті продукції агропромислового комплексу частка продукції харчової і переробної промисловості становила 50%.

Причини збільшення експорту української продукції заступник міністра Олександр Сень бачить у якості вітчизняних товарів: «Належна якість продукції українського виробництва дає можливість експортувати до 20% вироблених в Україні молочних виробів, 20% вироблених маргаринів, 20% бурякового цукру, 50% кондитерських виробів, 90% виробленої в Україні соняшникової олії». У грудні 2012 року Україна одержала дозвіл експортувати м'ясо свійської й дикої птиці, яйця і яєчні продукти на ринок Європейського Союзу, що значно збільшить обсяги експорту харчів.

Як повідомляє УНІАН з посиланням на Державну службу статистики, 2012 року ми експортували товарів на суму 63,1 мільярда доларів, імпортували — на 76,9 мільярда.

ЦИФРА ДНЯ

741,48 млрд грн

становила в Україні сума операцій з використанням платіжних карт у 2012 р.

Порівняно з попереднім роком цей показник зріс на 28,7%

Наша піч регоче — короваю хоче



Фото Олександра ЛЕПЕГУХИ

5

МАЙСТЕР-КЛАС. «УК» пропонує відсвяткувати День закоханих, згадавши власні традиції

Зростання спирається на внутрішні резерви

ЗАСІДАННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ. Нестандартні рішення уряду покликані захистити економіку від зовнішніх ризиків

Юрій МЕДУНИЦЯ,
«Урядовий кур'єр»

Про нову економічну політику Прем'єр-міністр Микола Азаров не втомлюється повторювати на всіх рівнях. Потреба в її запровадженні назріла, мабуть,

так само, як і в 20-х роках минулого століття. З історії відомо, що саме неочікувані й нестандартні кроки забезпечили підвалини для різкого стрибка тодішнього народного господарства.

Від останнього сьогодні мало що залишилося, однак принципи

й методи управління економічними процесами дають чинному уряду механізми й певний простір для маневру. За словами Прем'єра, з цим погоджується навіть місія Міжнародного валютного фонду, яка у своїй заяві відбила бачення конкретної си-

туації в Україні. Одним із найголовніших висновків фахівців став той, що в цьому разі слід застосувати не лише типові підходи, а й вдаватися до нестандартних.

«Сьогодні уряд розробляє рішення, які забезпечать скорочення дефіциту бюджету й

дефіциту рахунку поточних операцій, збільшення валютних резервів, а також збереження, а головне — створення нових робочих місць», — так стримано Микола Азаров окреслив сферу актуальних питань сьогодні.

2



КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України з 13 лютого 2013 року

USD 799.3000
за 100 доларів США

EUR 1074.0993
за 100 євро

RUB 2.6492
за 10 рублів

/ AU 131225.08

AG 2465.04

PT 135241.56

PD 60347.15

за 10 трійських унцій

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Зростання спирається на внутрішні резерви

(Закінчення.

Початок на стор.1)

Реальним втіленням мрій про модернізацію та реконструкцію реального сектору є Державна програма активізації розвитку економіки на 2013—2014 рр. Її мета полягає в організації ефективного поштовху найперспективнішим і найсучаснішим галузям вітчизняної економіки, щоб спираючись на динаміку цих «локомотивів зростання», здійснити структурну перебудову вітчизняної економіки.

Конкуренція стимулює

У попередньому номері наша газета вже писала про те, що одним із таких «локомотивів» глава уряду вважає галузь інформаційних технологій. За розумного підходу вона здатна забезпечити значно більшу частку в структурі ВВП. «Збільшення частки IT-індустрії у валовому внутрішньому продукті країни — це шлях структурної модернізації нашої економіки і активізації економічного розвитку в умовах світової кризи, — переконаний Микола Азаров. — Цілком реально, що

в 2015 році цей сектор економіки може скласти не менше 10% ВВП. Таким чином, ми знизимо вразливість української економіки, традиційних сировинних галузей до зовнішніх ризиків».

У цьому контексті звільнення від податку на додану вартість та запровадження п'ятивідсоткового податку на прибуток дали змогу нашим IT-компаніям зберегти свої позиції на світовому ринку програмного забезпечення. Однак мало відстояти свої позиції, потрібен конкурентний поштовх, вважає Прем'єр.

Разом із групою народних депутатів, які активно включилися у пошуки стимулів для галузі, уряд віднайшов таку можливість у зниженні ставок оподаткування доходів фізичних осіб та при відрахуванні соціальних внесків, спеціально для IT-галузі.

А у Верховній Раді зареєстровано новий законопроект про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів індустрії програмної продукції. Своему першому заступнику Сергію Арбузову Микола Азаров

доручив узяти питання проходження цього законопроекту під особистий контроль.

Якість, контроль, доступність

Все, що робиться нині на фармацевтичному ринку,

рийнята європейська практика відповідальності за якість ліків.

«До нашої країни мають потрапляти тільки препарати, які реально використовують у світовій медичній практиці, і за ціною, яка співставна з ціною у сусідніх країнах, — переконував

На фармацевтичному ринку буде встановлено цивілізовані правила, які мають забезпечити населення всім необхідним асортиментом сучасних лікарських засобів належної якості та за доступною ціною.

робиться в інтересах споживачів. У цьому, принаймні, переконує глава уряду. Ця сфера потребує наведення ладу й чіткого регулювання. Аби ми з вами купували в аптеках лише якісні ліки й за прийнятними цінами. Виявляється, саме на це, а не на зростання дефіциту й здорожчання зарубіжних медпрепаратів спрямовано закон про ліцензування імпортерів ліків. За задумом авторів документа, в Україні має наразі настати загальноп-

присутніх Микола Азаров. — Ось головні принципи, які закладені в заходи з наведення ладу на фармацевтичному ринку».

На вітчизняному ринку зареєстровано приблизно 14 тисяч найменувань медпрепаратів. А в сусідній Угорщині — вдвічі менше, що так само забезпечує потреби всіх сфер лікування. «Тобто надмірна кількість зареєстрованих препаратів аж ніяк не є питанням охорони здоров'я», — резонно зазначив Прем'єр.

Він також висловив незадоволення протидією недобросовісних чиновників до впровадження закону. Попри урядове рішення про поетапну реалізацію нових норм. Так, упродовж півроку діятиме заявний принцип: ліцензію видаватимуть просто за заявою імпортера. Контроль, либонь, передбачено запровадити опісля. У чому хочеться підтримати владу, так це у відкиданні спекуляцій щодо вірогідного дефіциту або припинення постачання ліків. Микола Азаров назвав такі висловлювання аморальними відносно пацієн-



тів, які мають право на доступне та якісне лікування.

«Я чітко заявляю, — резюмував Микола Азаров, — на фармацевтичному ринку буде встановлено цивілізовані правила, які мають забезпечити населення всім необхідним асортиментом сучасних лікарських засобів належної якості та за доступною ціною».

ЩО РОЗГЛЯНУТО НА ЗАСІДАННІ УРЯДУ

- ✓ Про внесення змін до деяких законів України щодо виконання судових рішень (проект закону);
- ✓ Про затвердження Державної цільової програми формування системи безоплатної правової допомоги на 2013—2017 роки (постанова Кабінету Міністрів);
- ✓ Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з проведення земельної реформи (постанова Кабінету Міністрів);
- ✓ Про схвалення проекту Угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Ісландії про спрощення оформлення віз (розпорядження уряду);
- ✓ Про затвердження плану заходів з виконання у 2013 році Національної програми сприяння розвитку малого підприємництва в Україні (розпорядження уряду).

Щоб не стати головним «піратом»

ЗАВДАННЯ. «Найближчим часом органи виконавчої влади у взаємодії з Верховною Радою повинні значно покращити правову базу захисту авторських та суміжних прав у нашій державі. Загроза зарахування України до категорії головних світових порушників у цій сфері є серйозним викликом для нас», — заявив віце-прем'єр-міністр Костянтин Грищенко під час зустрічі з головою Державної служби інтелектуальної власності Миколою Ковінею.

Віце-прем'єр-міністр доручив оперативно надати пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правової бази та практики правозастосування у сфері боротьби з «піратством» та збору авторської винагороди, ситуація в якій є предметом ретельного моніторингу США та країн ЄС.

«Немає сумнівів, що стан захисту авторських прав є одним із ключових критеріїв, які визначають імідж України у діалозі з партнерами на Заході. Готовність ставити знак рівності між «піратством» та крадіжками є ознакою сучасного цивілізованого суспільства. Тож ми повинні вжити невідкладних заходів для покращення ситуації», — передає слова Костянтина Грищенка прес-служба віце-прем'єр-міністра.

Приклад служіння державі

ЖАЛОБА. Президент Віктор Янукович висловив співчуття у зв'язку зі смертю колишнього міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка.

«Пішла з життя людина, яка стояла біля витоків створення незалежної Української держави та сучасної національної дипломатичної служби. Україна втратила знаного й шанованого в усьому світі професіонала своєї справи, державного діяча, справжнього патріота», — йдеться у співчутті глави держави.

«Життєвий шлях Геннадія Йосиповича є прикладом вірного й самовідданого служіння Україні. Його внесок у справу зміцнення позицій нашої держави на міжнародній арені важко переоцінити», — наголосив Президент.

Щире співчуття

ТРАГЕДІЯ. Прем'єр-міністр Микола Азаров висловив співчуття Голові Уряду Російської Федерації Дмитрові Медведеву з приводу вибуху на шахті «Воркутинська».

«Від імені Уряду України та від мене особисто прийміть щире співчуття у зв'язку із загибеллю 18 шахтарів внаслідок вибуху на шахті «Воркутинська», — сказано в урядовій телеграмі. Микола Азаров висловив глибоке співчуття рідним та близьким загиблих у трагедії, повідомляє департамент інформації та комунікації з громадськістю Секретаріату КМУ.

Ліцензування ліків: без дефіциту та подорожчання

ФАРМРИНОК. З аптечної мережі імпортерні препарати не зникнуть. А деякі навіть подешевішають

Вадим ПРОЦИШИН,
«Урядовий кур'єр»

Принаймні у цьому під час урядового брифінгу заповіли віце-прем'єр-міністр Костянтин Грищенко та голова Державної служби з лікарських засобів Олексій Соловйов. Так, Костянтин Грищенко заявив, що немає жодних об'єктивних підстав говорити про зникнення імпортерів ліків із полиць українських аптек з 1 березня, коли набере чинності законодавча норма про ліцензування ліків.

«Уведення норм про ліцензування відбуватиметься поступово. Цей механізм простий і прозорий для імпортерів ліків, він не повинен спричинити негативних наслідків для пересічних громадян. Ми жорстко контролюватимемо наявність ліків в аптеках», — наголосив віце-прем'єр. У свою чергу Олексій Соловйов додав, що провідні імпортери мають на складах запаси ліків на 3—4 місяці і країна буде цілком забезпечена ліками іноземного виробництва.

Костянтин Грищенко також підкреслив, що ліцензування ліків — це загальноновизнана світова норма, яка гарантує якість, безпеку, ефективність та відповідність вимогам реєстраційного досьє кожної серії лікарського засобу.



Фото з сайту reksaplo.com

Посадовці обіцяють, що країна без імпортерів препаратів не залишиться

Норма ліцензування передбачає, що імпортер — резидент України має нести відповідальність за відкликання неякісного препарату з ринку та його знищення. «Нині ситуація в Україні складається так, що ввезення ліків здійснюється через ланцюг посередників-дистриб'юторів. Відповідно ціна ліків, які отримує пацієнт, може зростати в кілька разів. При цьому якості не гарантує жоден із суб'єктів господарювання в цьому ланцюгу. Дистриб'ютори лікарських засобів в Україні несуть відповідальність лише за їх зберігання та розподілення», — зазначив віце-прем'єр.

Він пояснив, що ліцензування імпортерів ліків — це фактично паспортизація постачальника, визначення конкретної особи, яка відповідатиме за долю лікарського засобу на українському фармацевтичному ринку.

«Встановлюється чітка адресна відповідальність. Імпортер — це юридична особа — резидент України, яка повинна мати прямі контакти на імпортерів з виробником лікарських засобів. Імпортер зобов'язаний мати у штаті уповноважену особу, на яку покладатиметься повна відповідальність за якість препаратів», — сказав Костянтин Грищенко.

Так, ліцензування дасть змогу вирішувати питання якості препарату безпосередньо на території України. Тож Міністерство охорони здоров'я та Держлікслужба зможуть впливати на імпортерів неякісних та ефективних ліків, а українці — вимагати компенсації за завдану такими препаратами шкоду.

Зі свого боку голова Держлікслужби підкреслив, що завдяки введенню ліцензування імпорту та прямим контрактам між виробниками й імпортерами будуть створені додаткові передумови для зниження цін на ліки, або принаймні збереження їх на нинішньому рівні. Він додав, що механізм ліцензування не передбачає для імпортерів жодних додаткових витрат.

Олексій Соловйов також наголосив, що процес видачі ліцензій буде максимально спрощений і прозорий: «У процесі обговорення імпортери заявили, що процедура ліцензування імпорту ліків для них цілком зрозуміла та прийнятна, оскільки вона вже давно працює у Європейському Союзі, а отримання цієї ліцензії в Державній службі України з лікарських засобів за спрощеним порядком — на підставі виключно заяви — буде простим і прозорим».

НОВИНИ І КОМЕНТАРІ

Україна зацікавлена в туркменському газі

ДЕРЖАВНИЙ ВІЗИТ. Віктор Янукович в Ашгабаті провів з Гурбангули Бердимухамедовим плідні переговори

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Свідчення цього — низка підписаних документів. Так, глава Української держави та Президент Туркменістану поставили підписи під Спільною заявою про поглиблення відносин дружби і співробітництва, чим підтвердили обоюсторонню зацікавленість зміцнити партнерство. Ідеться про прагнення сторін до подальшої інтенсифікації політичного діалогу на найвищому рівні, здійснювати тісну взаємодію на міжнародній арені, співпрацювати в торговельно-економічній, паливно-енергетичній, фінансовій, транспортній і промисловій сферах.

Окрім цього, у присутності глав держав підписано програму співробітництва між міністерствами закордонних справ на 2013 рік, меморандум про взаєморозуміння між ПАТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» і Державним концерном «Туркменгаз» (документ передбачає розвиток співробітництва — активізацію двосторонньої співпраці в нафтогазовій сфері), угоди про співпрацю між національними олімпійськими комітетами та про співпрацю в галузі фізичної культури і спорту між Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України і Державним комітетом Туркменістану зі спорту. Також підписано меморандум про взаєморозуміння між Державною службою фінансового моніторингу України і Міністерством фінансів Туркменістану щодо співпраці у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму. На рівні регіонів підписано угоди між Київською обласною державною адміністрацією і Хакімліком Ахалського велаяту та між Одеською обласною державною адміністрацією і Хакімліком Балканського велаяту Туркменістану.

Наші компанії в пошані

Підписанню документів передували зустрічі Віктора Януковича з Гурбангули Бердимухамедовим у форматі віч-на-віч та переговори у розширеному складі. Глава Української держави зазначив: «Дуже добре, що ми можемо своїми очима побачити, що зроблено, чого нам вдалося досягнути».

У свою чергу Гурбангули Бердимухамедов зазначив, що хорошим відношенням між Україною та Туркменістаном сприяє й робота міжурядової комі-



Віктор Янукович та Гурбангули Бердимухамедов рішуче налаштовані зміцнювати партнерство

сії, зокрема у торговельній, енергетичній, транспортній, сільськогосподарській сферах. А Віктор Янукович сказав про необхідність почати роботу над напрацюванням середньострокових і довгострокових планів і висловив готовність продовжувати й розширювати співпрацю, повідомляє прес-служба Президента.

Тут йшлося про сфери, в яких країни мають взаємовигідні й цікаві пропозиції. Наприклад, збудовані ук-

ни у відновленні поставок природного газу з Туркменістану і готовність до поглиблення співпраці в цій галузі», — сказав він. А потім висловив переконання, що країни мають усі можливості для об'єднання зусиль у напрямку опрацювання альтернативних маршрутів постачання природного газу як для потреб України, так і для подальшого експорту в Європу.

Заявив Президент і про намір країн відкрити свої

Україна та Туркменістан мають усі можливості для об'єднання зусиль у напрямку опрацювання альтернативних маршрутів постачання природного газу як для потреб України, так і для подальшого експорту в Європу.

раїнськими компаніями в Туркменістані об'єкти інфраструктури та життєзабезпечення працюватимуть на благо багатьох поколінь.

На це Гурбангули Бердимухамедов відреагував словами про те, що за участі Віктора Януковича в рамках його візиту буде відкрито та започатковано будівництво кількох інфраструктурних об'єктів, які зводять українські компанії (у планах глави держави відвідати Лебальський велаят). «Останнім часом усі українські компанії мають великий авторитет», — резюмував туркменський лідер.

Потрібна альтернатива

Уже під час зустрічі з представниками ЗМІ Віктор Янукович заявив, що Україна зацікавлена у співпраці з Туркменістаном в енергетичній сфері та у відновленні постачання туркменського газу до нашої країни. «Я підтвердив зацікавленість Украї-

торговельні представництва. «Ми досягли домовленості про створення торговельного дому України в Ашгабаті й торгового дому Туркменістану в Києві, які стануть важливим двостороннім механізмом в економічній сфері», — передає його слова УНІАН.

А рівень торгівлі та обсяг інвестицій між країнами, за словами глави держави, мають відповідати досягнутому високому рівню активності у політичній сфері. У цьому напрямку має працювати українсько-туркменська комісія з економічного і культурно-гуманітарного співробітництва.

Президент також констатував зацікавленість сторін у розвитку взаємодії у сферах туризму, спорту та фізичної культури. На його думку, цьому сприяло проведення Днів культури Туркменістану в Україні торік. «Цього року Україна готова представити свою культуру на туркменській землі», — додав він.

Президент Туркменістану у свою чергу виокремив

напрямок освіти, запропонувавши провести двосторонній симпозіум між академіями наук Туркменістану та України. Гурбангули Бердимухамедов також висловився за створення ради ректорів двох країн, бо в українських навчальних закладах навчається багато студентів із Туркменістану. Наголосив він і на важливості розвитку співпраці в туристичній сфері. Зокрема, запросив українські компанії взяти участь у розвитку туристичної інфраструктури його країни.

У перспективі — питання обсягу

Міністр енергетики та вугільної промисловості України Едуард Ставицький розповів журналістам про подробиці підписаного НАК «Нафтогаз України» і компанією «Туркменгаз» меморандуму щодо поставок туркменського газу до України. «Це і відновлення поставок газу в нашу державу і в країни Європи, і розвідка родовищ на території Туркменістану, — зазначив він. — У нас є газопровід, який іде північною частиною Туркменістану і територією Росії. Ми про це говорили: домовилися спочатку обговорити цю тему з нашими туркменськими колегами, а вже потім окреслювати подальші дії. Дочекаймося, коли наші фахівці вивчать ці питання».

Едуард Ставицький також наголосив, що питання про обсяги можливого постачання туркменського газу до України буде вирішено пізніше.

А ось участь у відкритих тендерах із розвитку нафтогазових родовищ у Туркменістані Україна однозначно братиме. «Наші колеги, так, як і ми, проводять відкриті тендери, й ми братимемо в них участь, — заявив міністр. — Ми очікуємо, що це збільшить товарообіг між двома країнами».

ПРОШУ СЛОВА!

Палити заборонено?



Анна КУЩ
для «Урядового кур'єра»

Усі ми добре пам'ятаємо, що з грудня минулого року набув чинності закон, який забороняє куріння у закладах громадського харчування. Крім звичайних тютюнових виробів, під заборону також потрапили електронні сигарети і кальяни.

Для українських кафе і ресторанів настали важкі часи. Боротьба з курінням негативно вплинула на кількість клієнтів, курці більше не влаштовують вечірніх аншлагов у барах. Адже багато людей, які відвідували такі заклади, звикли до того, що, приміром, разом з чашечкою доброї кави вони могли викурити свою улюблену сигарету.

Опинившись у цій складній ситуації, деякі заклади, щоб повернути клієнтів, почали утеплювати літні майданчики. Але багатьом це зробити просто ніде. Якщо хочеться «димувати», відвідувач, звичайно ж, може вийти на вулицю. Та й тут з настанням літа виникне проблема. Уявіть, яка кількість курців там стоятиме?

Які ж шляхи знаходять власники ресторанів, кафе та барів, щоб обійти правила і не втратити клієнтів? Приміром, у пабі на Шулявці — дим коромислом, а офіціантка разом із меню приносить блюдечко чи пачку вологих серветок, куди можна струшувати попел. Ще в одному популярному київському закладі — теж палють, але біля барної стійки. Мовляв, там випивають, тому змусити їх не курити не виходить. Та ж ситуація майже у всіх нічних клубах, де є бари.

Додам, що за куріння у таких випадках мають право штрафувати міліція і управління із захисту прав споживачів. Та якщо рейди антитютюнових інспекторів будуть проходити так само, як колись санепідемстанції (про них знали наперед), можна буде спокійно працювати, забороняючи клієнтам палити тільки в дні перевірок.

До речі, щоб довести факт куріння, потрібні як мінімум три свідки, інакше винуватця не оштрафують. А люди часто відмовляються свідчити. За період чинності закону оштрафували лише одиниці закладів. Переважно за попільнички та таблички «зал для курців», котрих вчасно не прибрали. Українців, які порушують правила, чекає штраф розміром 50–170 гривень, а заклад — до 10 тисяч гривень.

Новий закон став справді важким випробуванням для любителів подимити, проте бачимо, що шляхи, які дають змогу обійти правила, таки існують.

У кожної людини має бути свобода вибору. Тому боротьба з курінням — це добре, але не тоді, коли впадають у крайнощі. Я — за створення місць для курців, а не за заборону куріння взагалі! Чи знайдуться компромісні рішення для цієї ситуації? Поживемо — побачимо.

Обама закликав ворушити економіку

Оксана ГОЛОВКО,
«Урядовий кур'єр»

ПОСЛАННЯ. Президент США Барак Обама у своєму щорічному посланні до Конгресу «Про стан держави» закликав підтримати урядові заходи щодо поживлення економіки країни. Удруге обраний президент-демократ, від якого чекають нестандартних ходів на випередження викликам, що існують, серед іншого закликав до рішучих дій щодо реформування системи обігу зброї у США, боротьби із кліматичними змінами, а також реформи системи імміграції.

Промовляючи у Палаті представників, Б. Обама наголосив, що завданням його покоління є відродження справжнього рушія економічного зростання Америки — середнього класу, який процвітає. «Ми прибрали рештки кризи і з ще більшою впевненістю можемо сказати, що наша держава зараз сильна», — впевнено заявив промовець і додав, що саме забезпечення економічного зростання та створення робочих місць мають бути дороговказом на шляху до омріяного процвітання. А на закид скептиків і реалістів рішуче наполіг: він не збільшить дефіциту ані на десятицентовик.

Водночас Б. Обама запропонував реформи, які повинні зменшити вартість федеральної програми охорони здоров'я для пенсіонерів і закликав інвестувати в інфраструктуру, екологічно чисту енергетику й освіту, пообіцявши почати діяти самотужки, якщо Конгрес не ухвалить законодавство з питань кліматичних змін.

Він закликав Конгрес збільшити розмір мінімальної заробітної плати, ухвалити законодавство, яке б забезпечувало жінкам однаковий із чоловіками заробіток і пообіцяв створити комісію з питань удосконалення виборчого процесу.

Переобраний президент США також заявив, що протягом року ще 34 тисячі американських військовослужбовців повернуться з Афганістану, а до кінця 2014-го війна в цій країні завершиться.

Утім, до одностайності з багатьох питань ще далеко. Сенатор Марко Рубіо, можливий республіканський кандидат у президенти на виборах 2016 року, представив офіційну відповідь своєї партії на президентське послання. У ній він передовсім розкритикував економічні пропозиції Обами.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

ДОКУМЕНТИ



КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 6 лютого 2013 р. № 85
Київ

Про внесення змін до Порядку випуску, обігу та погашення податкових векселів, авальованих банком (податкових розписок), що видаються до отримання з акцизного складу спирту етилового неденатурованого, спирту етилового денатурованого (технічного) та біоетанолу, які використовуються суб'єктами господарювання для виробництва окремих видів продукції

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

Внести до Порядку випуску, обігу та погашення податкових векселів, авальованих банком (податкових розписок), що видаються до отримання з акцизного складу спирту етилового неденатурованого, спирту етилового денатурованого (технічного) та біоетанолу, які використовуються суб'єктами господарювання для виробництва окремих видів продукції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1257 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 5, ст. 244), такі зміни:

у пункті 1 слова «для виробництва виноградних та плодово-ягідних виноматеріалів і суслу» замінити словами «для виробництва виноградних, плодово-ягідних, інших виноматеріалів і суслу та вермутів»;

в абзаці третьому пункту 5 слова «підприємствами первинного виноробства, які отримують спирт етиловий з акцизного складу для виробництва виноградних, плодово-ягідних та інших виноматеріалів і суслу» замінити словами «підприємствами первинного виноробства та виробниками вермутів, які отримують спирт етиловий з акцизного складу для виробництва виноградних, плодово-ягідних, інших виноматеріалів і суслу та вермутів».

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ



КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 6 лютого 2013 р. № 52-р
Київ

Про реорганізацію Закарпатського державного університету

1. Прийняти пропозицію Міністерства освіти і науки, молоді та спорту щодо реорганізації Закарпатського державного університету шляхом приєднання до Ужгородського національного університету.

Реорганізацію здійснити в межах бюджетних асигнувань, передбачених Міністерству освіти і науки, молоді та спорту для підготовки кадрів.

2. Взяти до відома, що студенти Закарпатського державного університету продовжують навчання в Ужгородському національному університеті.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ



КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 6 лютого 2013 р. № 53-р
Київ

Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству аграрної політики та продовольства на 2013 рік

1. Відповідно до частини восьмої статті 23 Бюджетного кодексу України здійснити у межах загального обсягу бюджетних призначень, передбачених Міністерству аграрної політики та продовольства на 2013 рік у загальному фонді державного бюджету, перерозподіл видатків розвитку в сумі 20 000 тис. гривень шляхом зменшення їх обсягу за програмою 2801180 «Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі» та збільшення їх обсягу за програмою 2801050 «Дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері розвитку агропромислового комплексу, підготовка наукових кадрів, наукові розробки у сфері стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції, дослідження та експериментальні розробки у сфері агропромислового комплексу».

2. Забезпечити:

Міністерству аграрної політики та продовольства — погодження перерозподілу видатків, передбаченого пунктом 1 цього розпорядження, з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету;

Міністерству фінансів — внесення після зазначеного погодження відповідних змін до розпису державного бюджету.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ



КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 6 лютого 2013 р. № 54-р
Київ

Про передачу до сфери управління Державної реєстраційної служби конфіскованого за рішенням суду автомобіля

Передати до сфери управління Державної реєстраційної служби конфіскований за рішенням суду автомобіль марки «Міцубісі Аутлендер 2,4» 2007 року випуску, номер кузова JMBXRCU5W7U004760.

Міністерству внутрішніх справ забезпечити реєстрацію зазначеного автомобіля в установленому порядку.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Усі хочуть на подіум, а на виробництво — ніхто

ТЕНДЕНЦІЇ. «Урядовий кур'єр» дізнався, які нині проблеми у сфері реалізації національного трудового потенціалу

Любомира КОВАЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

У 2012 році кількість безробітних у світі збільшилася на 4 мільйони чоловік. На загальний рівень 202 мільйонів. Цифра вражає. Та прогнози на майбутнє, на жаль, ще менш оптимістичні. Фахівці стверджують, що у 2013—2014 роках лави тих, кому ніде докласти працю рук і голів своїх, поповнюватимуть ще по 5 мільйонів людей щороку.

Звісно, це не могло не відбитися і на ринку праці в Україні. Торішнє безробіття мали на рівні 8% кількості населення працездатного віку. Цього року якщо справи й поліпшаться, то не відчутно. Максимум до 7,8%.

Тенденції нашого ринку праці вчора обговорювали фахівці під час «круглого столу» «Розвиток трудового потенціалу як чинник економічного зростання України».

— Нині маємо 8 мільйонів українців працездатного віку, не активних на ринку праці. Певна частина з них отримує соціальні виплати та допомогу від держави. А згодом, не заробивши трудову пенсію, претендуватиме на пенсію соціальну. Інші мають доходи від непродуктивної діяльності — відсотки з акцій та інших цінних паперів, але також не виробляють конкретного продукту, — зазначив Василь Костриця, національний координатор Міжнародного бюро праці в Україні.

А заступник голови Федерації профспілок Ук-



Фото Володимира Зайки

Краса, звісно, велика сила. Проте голоду вона не втамує

раїни Сергій Кондрук наголосив, що найбільше вакансій на вітчизняному ринку праці нині маємо у виробничому секторі. Адже престижність робітничих професій повністю знівельовано. Молоді люди хочуть бути спортсменами, шоуменами, політиками, можливо, ще юристами, журналістами, працювати в модельному бізнесі, але не на виробництві. Показово, що понад 60% запитів на вакансії до центрів зайнятості подають саме охочі працювати у модельному бізнесі. І їх працевлаштовують: за даними ЦЗ, понад 140 тисяч осіб. Але хто ж працюватиме на виробництві? Тож одним з головних завдань є підвищення престижності робітничих професій.

Ще одна проблема — нерентабельність праці. Працювати в Україні просто невигідно. Адже більшість людей не можуть заробити не те що на розвиток у майбутньому власної справи, а й навіть на безбідне життя для своєї родини. Максимум, на що можна розраховувати, — задоволення мінімальних потреб. Тому якщо нині маємо відтік за кордон «мізків» нації, то згодом почнемо втрачати й генофонд.

А ще фахівці стверджують, що доки не відійдемо від економіки проїдання, доти не зможемо відродити вітчизняний внутрішній ринок товарів та послуг. Адже нині немає сенсу випускати якісні й дорогі вітчизняні товари і послуги з двох причин: за кордоном їх не купуватимуть, адже

мають власні; українці ж просто фінансово не здатні їх споживати. А отже, доки наш споживач не стане платоспроможним, жодні реформи не допоможуть.

Фахівці також наголосили, що забезпечення умов для продуктивної зайнятості населення є обов'язком держави й одним із найважливіших завдань Кабміну. Проте окремі заходи державної політики тут не допоможуть. Ця сфера потребує кардинальних змін у підході до регулювання.

Слід чітко визначити мету й завдання держави в контексті реалізації цілісної стратегії розвитку національного трудового потенціалу, узгодженої з інвестиційною, промисловою, податковою, демографічною, освітньою та соціальною політикою.

Удовенко Геннадій Йосипович



Кабінет Міністрів України з глибоким сумом сповіщає, що 12 лютого 2013 року пішов з життя Геннадій Йосипович Удовенко, колишній Міністр закордонних справ України, добре відомий дипломат, досвідчений державний службовець.

На 82 році життя перестало битися серце шанованої в Україні і світі людини, досвідченого фахівця, доброго керівника і організатора. Більше 50 років самовідданої праці він віддав державній службі.

Народився Геннадій Йосипович у м. Кривому Розі Дніпропетровської області 22 червня 1931 року.

У 1954 році закінчив факультет міжнародних відносин Київського університету імені Т. Г. Шевченка. З 1952 по 1955 роки працював секретарем міністра та колеги Міністерства промисловості будівельних матеріалів УРСР. З 1955 по 1958 роки займав посаду голови колгоспу імені Дзержинського у

с. Доманівка Сквирського району Київської області. З 1958 по 1959 роки — аспірант Українського науково-дослідного інституту економіки і організації сільського господарства.

У 1959 році Геннадій Йосипович розпочав дипломатичну кар'єру на посадах першого секретаря, радника відділу міжнародних економічних організацій МЗС УРСР. З 1965 по 1980 роки

працював на різних посадах у Відділенні ООН у Женеві, центральному апараті МЗС УРСР та Секретаріаті ООН у Нью-Йорку. З 1980 по 1994 займав посади заступника Міністра закордонних справ, Постійного Представника України при ООН, Надзвичайного і Повноважного Посла України у Польщі.

З 1994 по 1998 роки — Міністр закордонних справ України. З 1997 по 1998 роки був Президентом 52-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН. Представляв Україну на численних сесіях і конференціях ООН та інших міжнародних організацій. Головував на засіданнях Генеральної Асамблеї ООН, Ради Безпеки, Економічної і Соціальної Ради ООН. Обирався Головою економічного і спеціального політичного комітетів Генеральної Асамблеї ООН.

З 1998 по 2007 роки — народний депутат України III—V скликань.

Був членом Ради національної безпеки при Президентові України, членом Ради національної безпеки і оборони України.

Геннадій Йосипович займався активною політичною діяльністю. З 1999 по 2003 роки був головою Народного Руху України.

Мав дипломатичний ранг Надзвичайного і Повноважного Посла України. Був почесним доктором Бриджпортського університету (США), Українського вільного університету в Мюнхені, відзначений численними державними нагородами.

Життя Геннадія Йосиповича — це шлях вірного і сумлінного служіння розбудові незалежної України і обраній справі. Від нас пішла чесна і щира людина, турботливий сім'янин і добрий товариш.

У ці жалобні дні висловлюємо шире, глибоке співчуття рідним і близьким покійного. Світла пам'ять про Геннадія Йосиповича Удовенка назавжди збережеться у наших серцях.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

Наша піч регоче — короваю хоче

Дарина ФІАЛКО
для «Урядового кур'єра»

Як кажуть, із кохання не робили б божества, якби воно не творило див. Сьогодні в багатьох країнах возвеличують це почуття, святкуючи День закоханих. Хоч дехто не сприймає таке свято або ставить до нього іронічно, День Святого Валентина таки існує й служить тим гарячим напоєм, що зігриває безліч сердець у холодну зиму.

Це свято мігрувало в Україну, привізиши з собою чужі традиції освідчення в коханні. Ми швидко освоїли іноземну амурну науку, забувши про власні традиції вияву цього почуття. Певна річ, усе змінюється, оновлюється, рветься, час вимагає нових типів поведінки, звичаїв. Та навіщо користуватися чужим, яке вже набуває нудного присмаку, коли можна актуалізувати або адаптувати власне, ментально близьке. Тож «УК» пропонує майстер-клас, що допоможе відсвяткувати День закоханих по-українськи. Для цього варто пригадати, як наші предки виявляли кохання. До слова, робили це протягом усього року.

Серденько підкаже

«Свято кохання придумали б обов'язково. Не було б дня Валентина і Валентини, то був би день, наприклад, Степана і Степаниди, — зауважує співробітниця Національного музею українського народного декоративного мистецтва етнограф Наталя Лещенко. — День закоханих прийшов до нас із-за кордону. Відповідно українці виявляють кохання, сказати б, не в національному форматі. Валентинки здебільшого підписують російською або англійською мовами. Тим часом ми маємо багато гарних українських звернень, приміром серденько, зіронька, соколе тощо. Однак про них забувають, оскільки не культивується українська культура освідчення в коханні».

Кохання виявляли завжди. Ось тільки в давнину не було тієї відвертості, а то й брутальності, яку часто спостерігають сучасники. Це почуття, щасливе чи нещасне, оспівували в соціально-побутових піснях. Пані

Наталя зазначає, що кохання поставало в текстах пісень як поняття «доля»: колись чоловіка чи дружину обирали, зважаючи на те, чи здатні вони продовжувати рід, виконувати фізичну роботу.

Душевним українським інтимним пісням можна протиставити сороміцькі. Проте навіть давні варіанти останніх були вельми завуальовані.

«У давні часи існували і фалічні символи. Їх знаходили у ступі з товчачем чи у вислові «наша піч регоче — короваю хоче», — розповідає пані Наталя. — Ще, наприклад, коли молодята заходили в комору, говорили, що вони товчуть воду у ступі».

Нерішучому парубкові виплітали вінок надії

Нині поняття «символ кохання» передусім асоціюється із серцем. Однак в Україні існують й інші символи, що пройшли перевірку часом і звичаями. Добре відомі нам рушники й коровай символізують єднання двох людей. Коровай прикрашають нав'юченими візерунками та гілочкою калини — уособленням кохання. У цьому контексті варто згадати й весільну свічку, яка в різних кутках України мала свої особливості. Так, на Поліссі створювали подвійну свічку, а на Волині вона набувала форми підкови. Освідчувалися в коханні й завдяки писанкам із зображеннями ружі. Саме ружу вважають квіткою богині кохання та шлюбу Лади. У розмаїтті українських вінків виокремлюють і ті, що символізували кохання. До них вплітали тендітні ромашки, ніжний цвіт яблуні чи вишні, багрянцю калину. На знак розлуки українки дарували хлопцям вінки відданості, уквітчані волошками й любистком. Так званий вінок надії виплітали, якщо кохання виявлялося гірким медом або щоб

освідчитися нерішучому парубкові.

Почуття треба підігрівати

«Кохати» — дієслово, а отже, спонукає до дії. Це почуття треба підігрівати якоюсь дією. І таке ставлення до кохання спостерігали в усі часи. Зазвичай дій чекають від чоловіків. Навіть кажуть, «дівчина — як билина: куди вітер подається, туди вона й гнеться». Однак часто дівчата самі скеровували напрямок вітру. Те, як українки залицялися до молодиків, описував Гійом Левассер де Боплан. Зі слів Наталі Лещенко, дівчата могли відверто висловлювати свої почуття, пропонувати шлюб, а відмову хлопця вважали гріхом.



Весільна свічка символізує єднання двох

Нині також деякі жінки перебирають на себе роль мисливців, полюючи на чоловіків. Тож із часом цілком імовірно видається створення й чоловічого гарему, який описувала



Ми обоє з перцем, але кохання це не завада

сучасна письменниця Наталка Сняданко в «Гербарії коханців».

До речі, до теми кохання зверталися і звертаються українські поети й письменники, серед яких Володимир Сосюра, Павло Тичина, Дмитро Павличко, Максим Рильський, Леся Українка, Ліна Костенко, Марія Матіос, Оксана Забужко, Юрій Андрухович, Іван Малкович. Тож вчімося висловлювати свої почуття у

творців красном письменства, а не через віршики-привітання з Інтернету.

До речі. Сьогодні Національний музей українського народного декоративного мистецтва відчиняє двері закоханим і тим, хто шукає свою долю. Усі охочі можуть відвідати майстер-класи зі створення весільної свічки, листівки у стилі петриківського розпису, долучитися до фотосесії для двох в українському вбранні та інших заходів.

Львів запрошує на шоколадне вінчання

СПОКУСА. Зі свята можна буде поїхати на виграному авто

Оксана МЕЛЬНИК,
«Урядовий кур'єр»

Скуштувати на смак сукню, смобільний телефон, помандрувати шоколадним містечком, запустити рухоме солодке «чортове колесо», приборкати гігантського 200-кілограмового царя звірів — усе це можна буде здійснити на Святі шоколаду у Львові, яке стартувало 14 лютого, у День закоханих.

Уже вшесте Львів підтверджує імідж солодкої столиці. Хоч, як кажуть організатори цього найсмачнішого свята, не просто здивувати львівських гурманів та гостей, які звикли і в інші дні бачити на прилавках крамниць та у меню кондитерських і кав'ярень чималий асортимент вишуканих солодощів.

Тож фестиваль — добрий стимул і нагода для кондитерів позмагатись у майстерності й оригінальності. Дотепер львівським майстрам це вдавалося. Торік, наприклад, продали близько трьох тонн (!) чистого шоколаду та сотні кілограмів фруктів, «скупаних» у шоколадній поливі. Зрозуміло, жоден відвідувач зі свята без солодощів не пішов і на ексклюзивні ласощі грошей не шкодував. А солодкої спокуси — море! На всіх трьох поверхах Палацу мистецтв заздалеку розмістили майстрів шоколадної справи. Серед такого розмаїття й розгубитись неважко!

Торік найпопулярнішими були кошики з букетиками солодких квітів — вишуканий подарунок у День закоханих. А

чим цього року здивують імениті шоколате львів'ян і гостей міста?

— Сюрпризів на цьогорічному святі не бракуватиме, — розповів організатор VI Національного свята шоколаду Андрій Сидор. — Прелюдією свята стане ярмарок Валентина, на якому відвідувачам запропонують найширший асортимент тематичних солодощів — шоколадні серця, цукерки ручної роботи, солоденькі амури, квіти з цукерок, романтичні фігурки. Солодкими скульптурами подивують відомі шоколате Валентин Штефаньо та Едуард Лебедєв. Чекаємо й італійських майстрів-кондитерів. Отож гості зможуть помилуватися досконалістю мініатюрних львівських архітектурних пам'яток, з яких

майстри збудують шоколадне містечко, де буде все, наче у справжньому місті: ратуша, храми, курсуватиме поїзд, а для дітей — двометрове рухоме шоколадне «чортове колесо».

А головною атракцією, за словами Андрія Сидора, стане створення величезного 200-кілограмового лева. Створюватимуть двометрового красеня у дні свята, а спостерігати за цим процесом зможуть усі охочі. Довершать образ львівські художники, які розмалюють шоколадного царя звірів кольоровою солодкою глазур'ю.

Організатори запрошують гостей спробувати себе у ролі майстрів з виготовлення ласощів, створення скульптур: не вдається змайструвати одразу — жодних проблем, заспокою-

ють майстри, шоколад не пропаде. Відбудуться майстер-класи з виготовлення шоколадних десертів та показ колекцій одягу від молодих львівських дизайнерів ChocoFashion: сукні можна буде не лише оцінити, а й скуштувати на смак — окремі елементи оздоблення майстрині виготовлять із шоколаду. Відбудеться і популярний серед львівських господинь чемпіонат кондитерів-аматорів «Домашній кондитер».

А ще на святі шоколаду можна буде обвінчатися: організатори запрошують на «Шоколадне вінчання». Та головна інтрига попереду: на власника щасливого вхідного квитка чекає неймовірний виграш у лотерею — автомобіль. Не шоколадний, а справжнісінький!

ПІДПРИЄМНИЦТВО

Кооперативи потіснили перекупників

РОЗВИТОК. З появою обслуговуючих і заготівельних формувань на Сумщині селянам стало легше збувати вироблене і працювати на землі

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Проблему створення закупівельних і обслуговуючих кооперативів давно віднесено до задованих, хоча вона не настільки вкрита «мохом», аби вважатися безнадійною. Принаймні у сільських населених пунктах області ведеться планомірна робота з їх створення.

Як наголошує начальник департаменту агропромислового розвитку Сумської облдержадміністрації Володимир Івченко, іншого виходу немає — залишається переймати досвід цивілізованих країн світу і пробувати ставати поряд з ними. Тим більше, що позиції приватного сектору зміцнюються. Сьогодні в області налічується майже 145 тисяч особистих господарств, де виробляється до 40% валової сільгосппродукції. З них третина — рослинницька, дві третини — тваринницька.

Але що більше молока, м'яса, городини тощо виробляє селянин, то дужче болить у нього голова: як вигідно реалізувати вироблене тяжкою щоденною працею. Сподіватися на перекупників чи якихось оптових «гастролерів»? Їхати самотужки на ринок до районного чи обласного центру? Зрештою, збути «зайвих» корів, бичків, теляток і виробляти продукцію лише для власного столу? На щастя, ці запитання не риторичні. Область уже має перші кооперативні паростки, що вселяють надію на успішний завтрашній день.

«Ласуня» для Красуні

Селище Терни Недригайлівського району — один з найбільших сільських населених пунктів області. Здавна славиться базарами та ярмарками, де можна було придбати чи не найкращих порослят у всій окрузі. І хоч частину тієї слави втрачено, все ж таки селяни не поспішають вішати замки на хліви та сараї. Й сьогодні тут утримують сотні голів різної живності.

Але, як і в інших селах, у Тернах зрозуміли: без закупівельного кооперативу не те що важко, а взагалі неможливо. Отже, 5 років тому вирішили організувати «Ласуню», яка б перebrала на себе заготівельні турботи. Як пригадає селищний голова Ігор Борисовський, починали з двох працівників і маленького молокоприймального пункту. Швидко збагнули, що справа вигідна і потрібна.



Головне — вигідно реалізувати вироблене тяжкою щоденною працею

Поступово нарощували заготівельні потужності, налагодили зв'язки з переробними підприємствами, розширили штат працівників. Сьогодні в «Ласуні» — шестеро місцевих селян, які обслуговують понад 400 селянських дворів не лише в Тернах, а й навколишніх селах. Навіть «дісталися» сусіднього Буринського району — селяни тамтешньої Черепівки залюбки пристали на запропоновані умови співпраці.

Окрім заготівельних, узяли на себе і низку обслуговуючих функцій. Зокрема, пропонують послуги із заготівель кормів, у тому числі сіна, обробітку землі тощо.

За словами Ігоря Петровича, значення кооперативу важко переоцінити. По-перше, селяни не мають клопотів у реалізації виробленої продукції. По-друге, створено додаткові робочі місця з непоганими зарплатами. По-третє, «Ласуня» допомагає місцевому бюджету, адже зареєстрована на території селищної ради. Отже, таких «по-» набирається стільки, що не вистачить пальців на руці. І кожне на користь усім: конкретному селянину, сільській громаді, покупцям, які залюбки купують про-

дукцію, вироблену з молока Красунь, Лисок, Майок...

Від перестановки доданків міняється суть

«Ласуня» — лише один приклад ефективної кооперативної структури в області. Загалом же станом на початок 2013 року на території Сумщини зареєстровано 38 кооперативів, з яких стабільно працюють 12. З них половина — багатофункціональні: з обробітку землі, обслуговування водогонів, виготовлення столярних виробів, ще 5 — молочарські і 1 — з розвитку молочного скотарства. І хоч вони мають дещо відмінну спеціалізацію, їхня діяльність багато в чому схожа.

Однак далеко не всі формування витримують умови, в яких доводиться працювати. Причини різні: фінансові, організаційні. Отож частина з них сходиться з дистанції, окремі трансформуються, видозмінюються, приймаючи запропоновані «правила гри». Як приклад, діяльність кооперативів «Лебединський» і «Слобожанський» Лебединського району. Три роки тому керівництво обох під-

розділів дійшло думки, що кожному окремо вижити буде проблематично, а ось якщо об'єднати зусилля...

Уклавши угоду про співпрацю, розмістилися в одному приміщенні, завдяки чому заощадили кошти на його утримання, спільно почали використовувати молоковоз. Нині тут виготовляють кисломолочний і твердий сир «Чедер», «Бринза», «Сулу-гуні», масло, вершки, сметану, а молоко в селян — членів кооперативів закуповують за ціною на 10—15 копійок вищою, ніж пропонують молокозаводи. Про обидва добре знають в області — адже «Лебединський» і «Слобожанський» беруть активну участь у виставково-ярмаркових заходах на Сумщині.

До старожилів належить СОК «Шанс» Конотопського району, створений майже 10 років тому. Його працівники надають послуги в оранці городів, вантажоперевезеннях, помелі зерна на корм тощо, що у грошовому вираженні за останні два роки становить понад 60 тисяч гривень.

А ось працівники «Мутинчанки» Кролевецького району, окрім обробітку земель та помелу зерна, обслуговують 4 водонапірні вежі та 14 кілометрів водогону в селі Мутин. За 2012 рік вони надали різних видів послуг на майже 100 тисяч гривень.

Здавалося б, область має кооперативні орієнтири, що не дадуть збитися з обраного курсу. От лише чому ж з такими труд-

нощами проходить становлення нових формувань?

До грошей потрібне бажання

Що це саме так, сумніватися не доводиться. Але, на жаль, часто-густо бракує і того, й іншого. Щодо коштів, то їх і справді виділяється обмаль. Востаннє Сумщина одержувала їх з держбюджету у 2009-му, коли в рамках державної цільової програми розвитку кооперативів за результатами конкурсного відбору 4 формування отримали близько півтора мільйона гривень. Решта залишилася зі сподіваннями на допомогу.

Втім, непогані фінансові перспективи обіцяє 2013 рік. За програмою підтримки малого підприємництва на розвиток сільського кооперативного руху в обласному бюджеті передбачено майже 2 мільйони гривень. Їх одержать ті кооперативи, які доведуть, що використають гроші максимально ефективно для справи.

Але при цьому в жодному разі не можна знімати з рахунку і так званого чинника селянської ініціативи. Як говорять члени кооперативів, тут не допоможуть ні накази, ні циркуляри, ні параграфи, а жодні кошти не замінять прагнення діяти у власних інтересах.

Коли саме «дозріють» ті чи ті сільські громади до рішень, ніхто не візьметься прогнозувати. У цій ситуації немає жодних каталізаторів, окрім власного бажання.

ДО РЕЧІ

Тут і ярмаркують найчастіше

АПК. Протягом минулого року в Україні пройшло 4445 ярмарків, на яких реалізовувалася сільськогосподарська та харчова продукція. Всього її продано понад 36 тисяч тонн на загальну суму 302,1 мільйона гривень.

Про це повідомив міністр аграрної політики і продовольства Микола Присяжнюк. За словами посадовця, найчастіше продовольчі ярмарки проходили в Сумській області — 318 разів. У Дніпропетровській 280, у Вінницькій, Житомирській, Волинській та Київській — від 232 до 226. Подібна форма торгівлі вигідна як виробникам, так і покупцям. Перші мають можливість продати власну продукцію без посередників і різ-

них надбавок, а другі — купити все потрібне для повноцінного харчування за цінами товаровиробників.

Що стосується Сумщини, то область успішно уникає цінових коливань на основні види продовольства. Стабільною залишається ситуація на ринку хліба та борошна, олій, масла, молочних та м'ясних виробів, риби тощо. Тобто саме тих продуктів, які є постійно в асортименті учасників ярмарків.

Як повідомив директор департаменту агропромислового розвитку Сумської облдержадміністрації Володимир Івченко, і в 2013 році область проводитиме продовольчі ярмарки не тільки в обласному, а й у районних центрах.

Торф — на опалення, попіл — на добрива

Валерій МЕЛЬНИК,
«Урядовий кур'єр»

ПЕРСПЕКТИВА. Торфокрихту, яку бюджетні установи, комунальні підприємства та населення області традиційно використовують як паливо, державне підприємство «Волиньторф» відпускати оптом по 50 гривень за тону, або у понад 4 рази дешевше. Цю важливу новину на підсумковій нараді з питань ро-

боти виконавчих комітетів рад у 2012 році та завдань з розвитку сільських територій на 2013 рік повідомив голова облдержадміністрації Борис Клімчук.

— Зниження ціни на важливий ресурс стало можливим завдяки системному аналізу порядку ціноутворення на продукцію підприємства фахівцями територіальних відділень Антимонопольного комітету, державної інспекції

цін та головного управління економіки облдержадміністрації, — прокоментувала подію керівник прес-служби облдержадміністрації Галина Денисюк. — Торфокрихта як місцевий вид палива використовується для опалення та підігріву води у багатьох бюджетних установах, а також окремими індивідуальними споживачами — для обігріву осель. Тепер відчутне зменшення ціни на цю продукцію

дасть змогу бюджетам різних рівнів переорієнтувати кошторисні видатки утримання на видатки розвитку, а волинянам — просто заощадити сімейні бюджети.

Така увага до другорядного, здавалося б, питання в регіоні не випадкова. Волинська область має найбільші в Україні запаси торфу. Четверть століття його успішно перетворює в паливні брикети ДП «Волиньторф».

— Продукція нашого підприємства, що є альтернативою дорогому російському газу, широко використовується для опалення, а попіл, що залишається при спалюванні, може використовуватись як органічне добриво. Ринок збуту торфобрикетів постійно розширюється за рахунок експорту в Польщу, Угорщину, Словаччину, Німеччину, Фінляндію, Чехію, — розповів керівник ДП «Волиньторф»

Іван Киричик. — Завдяки допомозі облдержадміністрації та підтримці Кабміну підприємство недавно отримало довгоочікуваний дозвіл на розробку нових родовищ торфу, що забезпечило йому перспективу на найближчі десять років. Тепер наша черга допомогти бюджетним установам — за рік вони отримають 4—5 тисяч тонн недорогого палива, що фактично є відходами нашого виробництва.

ФІНАНСИ

Його звати Бонд

ЗАПОЗИЧЕННЯ. В інвесторів зростає апетит до ризику та високододаткових єврооблігацій України

Вікторія КОВАЛЬОВА,
«Урядовий кур'єр»

На початку лютого Україна додатково розмістила єврооблігації на \$1 мільярд (випущені у листопаді 2012-го). Організаторами розміщення виступили JP Morgan і VTB Capital. Термін погашення паперів — листопад 2022 року. Дохідність нового траншу становить 7,625%, хоч раніше вона передбачалася на рівні 7,75% річних. Цей випуск єврооблігацій став першим вдалим кроком Мінфіну в цьому році залученні зовнішнього фінансування бюджету.

«Глобально макроекономіка трохи поліпшилась, тож можна очікувати нових спроб Мінфіну вийти на ринок найближчими місяцями», — прогнозує директор департаменту інвестиційно-банківських послуг ІК «Альтана Капітал» Павло Мишустін.

Привабливий позичальник

«Оскільки наприкінці січня ставки за єврооблігаціями на вторинному ринку знизились, а за оригінальним випуском, що дорозмістився, впали навіть до 7,2%, відкладати випуск було недоцільно. А вже торік запозичення були значно дорожчими. Крім того, бюджетний план на цей рік передбачає запозичення на \$4 мільярди», — пояснює аналітик ринку облігацій групи «Інвестиційний Капітал Україна» (ICU) Тарас Котович.

На думку експерта, можуть бути здійснені спроби залучити більше коштів за кордоном, щоб замінити зовнішніми запозиченнями внутрішні. Але запозичити \$4—5 мільярдів одноразово буде дуже складно і дорого. Лютневий випуск суверенних єврооблігацій був необхідний, бо на цей місяць заплановано істотні виплати за зовнішнім держборгом (близько \$700 мільйонів). Тому до настання терміну таких платежів треба було поповнити валютні запаси.

«Безперешкодні виходи України на зовнішні ринки запозичень демонструють Міжнародному валютному фонду, що вона може справлятися і без їхньої допомоги. Україна як потенційний по-

зичальник залишається привабливою і може розраховувати на значний обсяг позик на ринку цінних паперів. Про це зокрема свідчить і успішне розміщення єврооблігацій Укресімбанку на \$500 мільйонів», — підкреслює головний аналітик рейтингового агентства «Експерт-рейтинг» Віталій Шапран.

Нагадаємо, що держбанк «відкрив» ринок для вітчизняних емітентів у січні цього року. Обсяг книги заявок його випуску єврооблігацій досяг \$1,1 мільярда. Найбільший успіх бонди мали в інвесторів з Англії, які придбали третю частину випуску.

На виході — Київ

Випуски суверенних єврооблігацій завжди слугували певним орієнтиром для випусків муніципальних єврооблігацій або запозичень корпоративного сектору. Однак аналітики зауважують, що, оскільки лютневий суверенний випуск не є окремим, і лише довідою до торішньої позики, то істотного значення він не матиме, а орієнтиром слугуватиме єдиний випуск.

Можливість випуску єврооблігацій на суму \$700 мільйонів з терміном по-

гашення в 2024 році розглядає міська влада Києва. Вона має на меті замінити два поточні випуски єврооблігацій на загальну суму \$550 мільйонів (повинні бути погашені в 2015 і 2016 роках) і спрямувати \$150 мільйонів на погашення внутрішніх облігацій.

«Наміри міської влади пролонгувати термін погашення зобов'язань зрозумілі, проте бажаного рівня дохідності 8—9% буде досить непросто досягти», — зазначає старший аналітик Dragon Capital Анастасія Туюкова. Вона припускає більш реалістичний діапазон для можливого випуску муніципальних єврооблігацій Києва на рівні 9,8—10,3% (до врахування можливої премії власникам облігацій). За оцінкою аналітиків банку «Хрещатик», якщо влада Києва захоче робити новий випуск, вона повинна орієнтуватися в нинішніх оптимальних умовах на рівень дохідності 10,5% для 5-річних бондів; 11,5—12% — для 10-річних.

Оскільки мінливість фінансових ринків нині висока, то умови розміщення Києвом єврооблігацій залежатимуть від обраного столицею часу для цього.



Погода на фінансових ринках мінлива, тому фінансисти очікують сприятливого часу для розміщення єврооблігацій

Фото з сайту ipress.ua



ДОВІДКА «УК»

Єврооблігація — це облігація, випущена для залучення коштів на євроборс. Це цінний папір, вартість якого виражена у визнаній світовим співтовариством валюті, що не є валютою країни, де вона випущена.

Традиційно єврооблігації розміщуються на європейському фінансовому ринку з центром у Лондоні. Перший випуск єврооблігацій здійснила у 1963 році італійська дорожня компанія «Аутостраде».

Підйом випуску єврооблігацій припав на початок 1980-х років, коли намітився перехід від синдигованих позик до випуску цього виду цінних паперів. Такі позики використовують, як правило, компанії, банки, фінансові організації; уряди та державні організації (центробанки), муніципалітети, міжнародні організації.

У кінці 2012 року Україна продала іноземним інвесторам єврооблігації на \$1,25 мільярда під 7,8% річних. У 2013-му Україні треба виплатити \$9 мільярдів зовнішніх боргів. Нині у країні працює місія Міжнародного валютного фонду, що, як очікується, до березня вирішить, чи отримає країна новий транш кредиту в розмірі \$ 15 мільярдів за програмою stand-by.

ПРЯМА МОВА



Олег ХОДАЧУК,
заступник голови
правління банку «Хрещатик»:

— Нині на ринках панує оптимізм. Ставки залишаються низькими тривалий час. У такій ситуації в інвесторів зростає апетит до ризику та високододаткових бондів, якими є єврооблігації України. Тому, безумовно, Україна на зовнішніх ринках шляхом випуску держоблігацій в цьому році без проблем може залучити \$5—7 мільярдів. Це дасть можливість навіть без допомоги МВФ обслуговувати свої борги в цьому році. Інше питання, що співпраця із фондом дає інвесторам чіткий сигнал, що Україна готова йти шляхом реформ. Адже МВФ без відповідних змін у тарифній, соціальній, валютній політиці грошей не дасть. А це може призвести до зменшення вартості зовнішніх запозичень країни, а отже, економії на обслуговуванні держборгу в майбутньому.

Окрім того, запозичення МВФ для нас принаймні вдвічі дешевші за запозичення на відкритому ринку. Співпраця з МВФ потрібна саме нам — зміни, яких вимагає фонд, потрібні Україні. І чим раніше ми їх проведемо, тим менш болісними вони будуть для нашої країни.

Рівняння з багатьма невідомими

НОВАЦІЇ. Столична держадміністрація планує створення муніципальної страхової компанії

Вікторія БОРИСОВА
для «Урядового кур'єра»

Мета такого нововведення — поліпшення медичного обслуговування жителів столиці. За словами голови Київської міської держадміністрації Олександра Попова, зараз дуже важливим є питання впровадження страхової медицини. Саме тому розглядається пропозиція про створення власної муніципальної страхової компанії, яка б працювала на страхування киян і на кінцевий результат — якісне медичне обслуговування, а в підсумку — продовження життя людей.

«Не зрозуміло, які функції передбачається покласти на таку компанію, хто і як визначатиме її ціноутворення. Із яких коштів фінансуватимуться витрати на її утримання, хто буде страхувальниками і застрахованими? Як і те,

за рахунок яких джерел фінансуватиметься оплата за укладеними договорами страхування (добровільне медстрахування не належить до валових витрат підприємств, а обов'язкового страхування в країні поки що немає)?» — ставить питання голова комісії зі страхування Українського товариства фінансових аналітиків Вячеслав Черняхівський. У числі інших: хто і як (крім Нацкомфінпослуг) від міста контролюватиме роботу муніципальної страхової компанії? Як вона звітуватиме перед громадою?

«Наприклад, у Росії обов'язкове медстрахування — частина системи соціального страхування і фінансується як відповідна частина відрахувань підприємств у сфері соціального податкового навантаження, а також із бюджету (передовсім для

непрацюючого населення), — каже В. Черняхівський. Там фінансування побудовано через територіальні медичні фонди. Ці кошти не є коштами страхової компанії, вона може їх витрачати лише як цільові й за умовами територіальної програми медстрахування з певними клініками. До речі, в Росії передбачено, що швидка, зокрема спеціалізована медична допомога медорганізацій державної та муніципальної систем охорони здоров'я надається громадянам безкоштовно.

На жаль, ця новація наводить на сумні роздуми. Наприклад, щодо розв'язання проблеми, про яку нещодавно заявили страховики. Держфінінспекція зобов'язала одну із клінік Укрзалізниці перерахувати до бюджету 6,6 мільйона гривень, отриманих за рахунок лікування застрахованих пацієнтів. Інспекто-

ри констатували незаконність стягнення плати за послуги, які в Україні мають надаватися безплатно. Страховики побоюються,

що це може стати початком низки перевірок, у результаті яких оштрафують й інші бюджетні медустанови, які співпрацюють із ни-

ми. Серед постраждалих опиняться клієнти, які купують недорогі страхові поліси (за оцінками фахівців таких в Україні 70%).

КОМПЕТЕНТНО



Віталій ЩЕРБИНА,
член правління
страхової компанії PZU:

— Не думаю, що муніципальна страхова компанія потрібна Києву. Це не вигідно ні місту, ні ринку, ні страхувальникам. Можливо, тільки тим людям, які будуть біля керма такої структури. Нині на страховому ринку працює достатньо компаній, зокрема і з західним капіталом та великим досвідом роботи на ринках різних країн. Вони мають усе необхідне, щоб обслуговувати велику кількість клієнтів за різними видами страхування. Новостворена компанія не зможе на ринкових умовах конкурувати з провідними гравцями світового ринку. Тому вона з першого дня існування потребуватиме певних преференцій для себе та отримає їх, адже інакше не виживе в конкурентному середовищі. А маючи моно-

польне становище, не буде зацікавлена в наданні своїм клієнтам якісного сервісу й адекватних цін. А вже вибору а останніх уже не буде. Поступово адмінвитрати перевищать усі допустимі межі і почнеться підвищення тарифів. Держава не отримає жодних дивідендів від такої компанії. Причому навіть особливих гарантій надійності своїм клієнтам муніципальна страхова компанія не дасть, бо держава не відповідатиме за її зобов'язаннями і не гарантуватиме виплати з бюджету.

Сьогодні набагато важливіше не створювати державну чи муніципальну страхову компанію, а встановити чіткі й зрозумілі правила гри, що не допускають суб'єктивізму й корупції держорганів. Перейти на міжнародну систему звітності, підвищити вимоги до капіталізації та відкритості діяльності учасників страхового ринку. І тоді ринок почне повноцінно розвиватися, а страховий захист зможе отримати велика кількість громадян не лише Києва.

ТЕРИТОРІЯ СЛОВА

«На Донбасі свідомо формувався стереотип ставлення до української мови»

Доктор філологічних наук
Анатолій ЗАГНІТКО



Отой хлопець молодий, як співається в популярній пісні, вийшов у степ донецький, котрий, стверджують деякі «знавці», і до того був «ісконно руським». А надалі, побутує думка, в Донбасі українською мовою розмовляли тільки одинаки, які приїхали працювати у всеосяжну кочегарку з далеких «українських» земель. Та й ті невдовзі перейшли на «нормальну» мову — суржик чи ту ж спотворену російську, яку спершу не кожен етнічний росіянин зрозуміє. Невже й справді українців та державну мову на 22-му році незалежності тут не знайти вдень із ліхтарем? Відповідь на ці та інші запитання «УК» допоможе знайти доктор філологічних наук професор Анатолій ЗАГНІТКО.

УК Анатолію Панасовичу, існує стійкий стереотип, буцімто Донбас із давніх-давен був територією нині сусідньої держави і тому українська мова тут закономірно була, є і повинна бути тільки на правах бідного родича. Якою мірою це твердження відповідає дійсності і чому так прийнято вважати?

— Щоб відповісти на це запитання, мабуть, варто згадати загальноживане у цьому та схожих випадках категоричне висловлювання: «Так історично склалося». Але чому склалося і кому це було вигідно? Поза сумнівом, подібну психологічну модель і чітко виражену ідеологію виховували й виформовували здавна і аж донині. Якщо повернутися, приміром, у 20-ті роки минулого століття, насамперед згадаймо класика марксизму-ленізму Володимира Ульянова-Леніна та його вислів: «Донбас — це не випадковий регіон, а це район, без якого соціалістичне будівництво залишиться просто добрим побажанням». Тому звідси такий підхід: якщо цей край є таким значущим і знаковим, то хіба доцільно віддавати його комусь — тим же українцям? Ні, він миг залишатися територією України, та ідеологічно повинен був належати всьому СРСР. Саме цим пояснюється подальше поширення і нав'язування російської мови — мови «міжнаціонального спілкування». Також потрібно зважити, що Донбас переживав кілька ривків свого розвитку, розвою, зміни еліт. А відбувалося це за рахунок переселення сюди населення з інших регіонів, у тому числі й з російських областей, і, зрозуміло, прибулі несли із собою суди свою мову та культуру. Також діяла модель, поширена і в інших областях України: школярі початкових класів російської мови навчалися за підручником «Родная речь». Відчуваєте різницю? Українська мова в українських школах була

пересічною дисципліною, а ось російська — найріднішою. Саме це наполегливо і довго вмонтовувалося в свідомість школярів Донеччини. Хоч якщо відкинути оті нав'язані стереотипи про «ісконно» російську сутність регіону, а оперувати архівними документами, стане очевидно, що передовсім освоювали цей край українці.

УК Справді, оте «історично склалося», яким оперують деякі «історики», не витримує жодної критики. Зокрема, за переписами у «російській» Донецькій області



Молодь руйнує стереотипи

в 1926 році жили 61,61% українців і всього 24,67% росіян. Щоправда, через півстоліття — у 1979-му — росіян уже було майже вдвічі більше — 43,2%, українців поменшало до 51,9... І все-таки, чому представники титульної нації у переважній кількості мовою спілкування обирають не державну?

— Дані переписів населення справді свідчать про домінування в нашому краї українців — особливо це помітно в ті ж 1920 — 1930-ті роки. Та й надалі на новобудови шахт і заводів Донбасу приїздили не тільки вихідці з російських регіонів, а й з усіх областей України. А щодо того, що тут уникають спілкування українською мовою, цьому є кілька причин. Часто згаду показовий приклад зі студентської практики в селі Красноармійське Слов'янського району наприкінці 1970-х років. Школа

тут була російська, однак місцеві жителі розмовляли українською мовою. Щоправда, молодше покоління дедалі активніше переходило на російську. Чому? «Бо не модно», — пояснила мені одна старшокласниця. Справді, сільські юнаки й дівчата, прагнучи їхати до міст на навчання чи роботу, намагалися розмовляти «по-городському» — російською тобто. А українською, на їхнє переконання, в Донецькій області могли спілкуватися тільки «не наші» — тобто приїжджі здалеку, а також старше покоління, що не могло виступати носієм «прогресу». І мені спершу навіть не вірили, що я «наш» — із Донецька.

А тому, що носії української мови — вихідці із Західної України, в Донбасі переходили на суржик, говірку та калічену російську, також є пояснення. По-перше, люди адаптувалися під тутешню культуру і мову, аби не виділятися і не бути «білою вороною». А по-друге, в «інтернаціо-

ДОСЬЄ «УК»

Анатолій ЗАГНІТКО. Народився 1954 року в селі Кацмазові Вінницької області. Закінчив Донецький державний університет. Доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови та прикладної лінгвістики Донецького національного університету. Член-кореспондент НАН України. Автор низки книжок публіцистики. Член Національної спілки письменників України.

УК Анатолію Панасовичу, не секрет, навіть після двадцяти років незалежності людина, яка в Донецьку розмовляє українською мовою, досі залишається «білою вороною»...

— Я живу в Донецьку понад 40 років і завжди розмовляю українською, окрім поодиноких ситуацій, коли переходжу на російську, і тому, як мовиться, знаю ситуацію зсередини. Донеччани по-різному реагують на подібне спілкування. Не скажу, що зовсім немає агресії, але вона проявляється тільки у формі побутового несприйняття. Мовляв, чого ти прагнеш показати себе іншим, хоч можеш бути як усі: не хочеш чи не можеш розмовляти російською, спілкуюсь суржиком — тоді вже точно будеш «наш». Тобто головна причина те, що донеччани, які непогано знають українську мову, але розмовляють російською, намагаються уникати певного дискомфорту. Іншими словами, не хочеться виділятися із загальної маси і не вабить перспектива того, що на тебе показуватимуть пальцем.

Втім, останніми роками побільшало можливості почути у відповідь українську мову від працівників пошти, Ощадбанку, а також у кав'ярнях чи ресторанах. Причому співрозмовники роблять це з власної волі і досить невимушено. Хоч, звісно, не обходиться й без отого удавано здивованого: «Чіво-чіво?»

УК Схоже, позитивні зміни щодо ставлення до державної мови у регіоні останніми роками стосуються не тільки побутового рівня, адже почалося поступове відродження українських шкіл.

— Звичайно, певні зрушення відбуваються у всіх сферах життя. Проте є моменти, де спостерігаються зміни в гірший бік. Наприклад, навіть у радянські часи в Донецьку чи інших містах області в кіосках «Союздруку» можна було купити різноманітні українські газети та журнали. Нині їх тут годі навіть запитувати... Тобто, користуючись сучасною термінологією, йде звуження і вихолощення українського державного компонента у всьому інформаційному просторі.

УК До речі, чи не бракує абітурієнтів, які поступають на факультет української філології Донецького національного університету?

— Ми маємо чималий конкурс на цей фах на навчання на державній основі і на контрактній. А ще на кафедрі української мови та прикладної лінгвістики вісім років тому відкрили нову спеціальність — прикладна лінгвістика, де готуємо викладачів української мови, інформатики та лінгвістичних програмістів. Підготували вже три випуски, і всі місцеві школи, скажемо так, полюють за нашими випускниками, які є високоосвіченими фахівцями.

Також спростую байку про те, що студенти «російськомовного»

краю дуже, горопахи, потерпають від навчання саме українською мовою. Ми провели відповідне анкетування на чотирьох факультетах Донецького національного університету, в Донецькому університеті економіки і торгівлі імені Туган-Барановського, Горлівському педінституті та Приазовському державному університеті і переважна кількість студентів підтвердили, що абсолютно не відчують дискомфорту та проблем у сприйнятті предметів українською мовою. Причому йдеться не тільки про філологію, а й про технічні та інші спеціальності.

УК Анатолію Панасовичу, депутати Держдуми РФ не так давно ухвалили закон про обов'язкове знання російської мови трудовими мігрантами, які працюють у сфері побутового обслуговування, торгівлі та ЖКГ. Відтепер кожен мігрант повинен мати сертифікат про пройдене тестування на знання мови або подібний документ про освіту. А окремі депутати Верховної Ради України свідомо і показово уникають спілкуватися українською мовою. Більше того — носять із Законом «Про засади державної мовної політики», який багато хто називає фактично вироком українській мові. Чому така різниця у ставленні державних мужів до державної мови?

— Складається враження, мовна політика в нашій державі і згаданий сусідній — це немов небо і земля. Аби не бути голосливим, наведу кілька показових фактів. З 1 січня 2013 року в Росії почав діяти закон, відповідно до якого мови всіх національностей, що мешкають на території країни, вивчаються добровільно. Окрім, звичайно, російської. Це повернення до моделі часів СРСР, яку тоді використовували в Україні. Далі варто згадати промовисту тезу голови Фонду підтримки російської мови Людмили Путіної: «Національні інтереси Росії закінчуються там, де закінчується російська мова». Далі йде розвиток цієї ідеї і на завершення підсумок: «...Стан і розвиток російської мови — це рівень безпеки самої Росії». І цим усе сказано.

Також хотів би звернути увагу на ще таку подробицю. Президент і прем'єр-міністр сусідньої держави неодноразово заявляли і підкреслювали: бути російським націоналістом — це почесно, адже визначення «націоналіст» у них є синонімом до слова «патріот». А в Україні ці поняття викликають іншу реакцію — від зневажливої до агресивної. Націоналістами чи бандерівцями часто-густо приймають називати навіть тих, хто просто спілкується державною мовою. А якщо хтось ризикне влаштувати акції на підтримку та захист української мови, відразу отримує тавро «сепаратист» чи навіть «нацист»...

Павло КУЩ
«Урядовий кур'єр»

ТІЛЬКИ ФАКТИ

✓ У 1932—1933 роках українською мовою навчалися 79% школярів Донеччини, у 1945—1946 рр. кількість українських шкіл зменшилася до 66%, а в 1970-му в Донецьку закрили останню школу з українською мовою навчання та дитячий садок.

РАКУРС

Від Мар'ївки — до Шинданда і Герата

СТОРІНКА В ДОЛІ. Спеціальне відрядження до Афганістану тривалістю 170 днів для Миколи Лучанінова стало справжнім випробуванням не лише на мужність і безстрашність, а й на порядність та людяність

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Ошатний і затишний будинок Лучанінових легко впізнати серед інших, що розташувалися в мальовничому вибалку: цегляний, доглянутий, зі своєрідним «епіграфом» у вигляді мальовничої альтанки та ліси з різнокольоровими опецькуватими глечиками. Власне, сама Мар'ївка — це кілька десятків хатин, розкиданих як у низині, так і на пагорбах, що за двадцять кілометрів від обласного центру.

Господар обійстя — стрункий, підтягнутий, з акуратною борідкою, в якій дедалі більше «господарює» сивина. Жартує, що кожного року голиться 7 березня (такий собі подарунок дружині на свято!) — і так триває аж до пізньої осені. З настанням холодів лезо відправляє на відпочинок.

Ось уже 40 років не випускає з рук автомобільного керма — нині трудиться водієм у Сумському прикордонному загоні. Особливо пам'ятні

річчя, на весільний рушник став їхній син зі своєю нареченою).

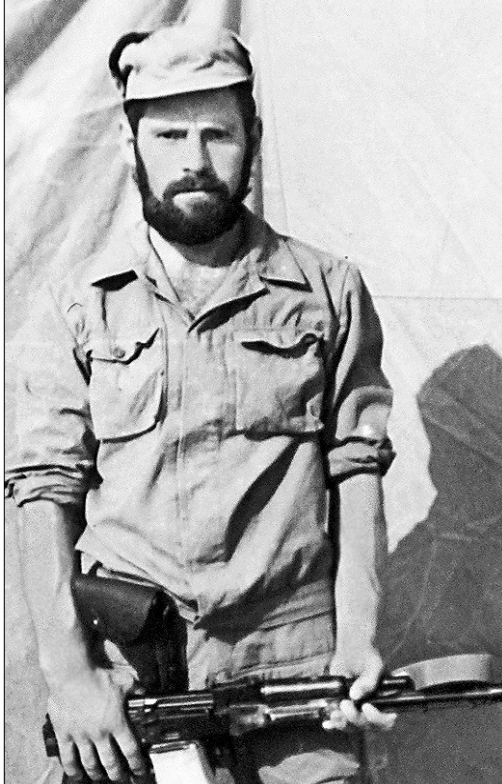
Нині в дружній родині Лучанінових троє дітей і онучка Даринка. Хоча тоді, 32 роки тому, все могло статися по-іншому. Але, на щастя, не сталося...

Замість весілля — Афганістан

Микола Лучанінов народився в Забайкаллі, а основну частину життя провів на Сумщині — батьківщині батьків. Закінчивши школу, вивчився на водія. Точно пам'ятає день 31 січня 1973-го, коли 18-річним одержав водійські права. А невдовзі пішов служити до лав Радянської Армії.

Прибалтика. Повітряно-десантні війська. Власне, на іншу військову частину юнак і не розраховував. Адже ще в школі захопився стрибками з парашутом (поряд, у селі Михайлівка, був аероклуб), залюбки плавав, бігав кроси.

Пізніше це називатиметься парашутним багатоборством, що стане його серйозним профе-



Між цими фото — ціле життя

давно впевнилися в незрадливості почуттів. Наречена навіть з'їздила в Білопіль, де вже дошивали весільну сукню, а Микола придбав вишуканий (як на той час) костюм.

Однак наприкінці липня майбутній наречений, який трудився водієм в одній із сумських дорожньо-будівельних організацій, одержав повістку із Сумського обласного військового комісаріату. Наказ — прибути до Сумського артилерійського училища 2 серпня.

Як розповідає сьогодні Микола Тимофійович, він зробив кілька спроб відпроситися, мотивуючи близьким весіллям. Але жоден з аргументів не подіяв. Скрізь казали коротко і сталево: наказ є наказ, тим паче — той, що надійшов.



Фото Володимира КОВАЛЕНКА

Що саме означали ті збори, з'ясувалося потім. Сьогодні з історії відомо, що саме в серпні 1980 року на базі Сумського військового закладу формували загін спеціального призначення КДБ СРСР «Каскад», до складу якого входили кілька окремих груп. Вони повинні були відбутися до Афганістану з так званою миротворчою місією.

Усього розглядали справи 2500 військовослужбовців запасу, для спеціального відрядження відібрали 250. Іншими словами, відбір був максимально жорсткий і прискіпливий. Всі іспити Микола Лучанінов витримав на «відмінно», відтак уже через тиждень як водій бронетранспортера вилетів до Фергани у складі групи «Карпати-1», до якої ввійшли 12 солдатів. А через кілька днів усі

літаком прилетіли до палаючого Афганістану.

А кулі дзенькали по броні

Далі — служба, яку Микола Тимофійович пам'ятає до дрібниць.

Спершу служив у містечку Шинданд, а потім Герат. «Ото, бувало, їдемо на БТР, — каже ветеран, — а кулі так і дзенькають по броні. Майже як у машині, коли мимоволі відхиляєшся від гілки, що шмагає по склу, — так і ми з хлопцями втягували голови в плечі. Наче це могло врятувати від смерті...»

Співпрацювали з місцевим населенням, добували інформацію про плани душманів, засилали розвідників у їхні загони. Будь-яка найменша неточність чи необереж-

ність могли закінчитися фатально.

На жаль, інколи так і траплялося, щоправда, не в їхній групі. Пішли якось хлопці до кишлаку нарвати яблук — і не повернулися. Згодом знайшли їх порізнаними. Тож для всіх була одна дисципліна — жорстка і сувора. Саме завдяки цьому їхній групі вдалося уникнути втрат.

Микола Лучанінов служив хоробро і мужньо. Безпосередній командир навіть представив його разом з трьома іншими військовослужбовцями до нагородження орденом Червоної Зірки. Але один із чиновників безжально викреслив його прізвище, мотивуючи тим, що сержант повівся неправильно, коли заступився за товариша в неоднозначній ситуації.

А сталося ось що. Справді, один з хлопців необережно повівся з автоматичною зброєю, через що могли бути не просто неприємності. Тож командування почало клопотатися про його демобілізацію і відправлення на батьківщину. Однак за того першим заступився Микола, а потім і його друзі. Мовляв, проступок не настільки важкий... Зрештою, побратима всі гуртом відстояли, хоча Микола так і залишився без бойового ордена. До речі, решта троє нагородили — різні — одержали.

Але тоді вже було не до цього. Спливав час відрядження, і 28 січня 1981 року Микола Лучанінов з бойовими побратимами повернувся додому. З пам'яттю про втрачених друзів, бої, з усвідомленням того, що витримав іспит на порядність, дружбу.

А ще впевнився: не з кожним можна сміливо йти в розвідку, бо в мирних умовах люди зовсім не такі, як там, на війні.

Микола Лучанінов служив хоробро і мужньо. Безпосередній командир представив його до нагородження орденом Червоної Зірки.

дні — 15 лютого, коли з Афганістану вивели останні частини радянських військ, і День Перемоги.

З радістю називає ще один день у календарі — 14 лютого. 1981 року, в день закоханих, одружився з дівчиною Людою із сусідньої Склярівки (до речі, саме того дня, але майже через три десяти-

сійним заняттям. А відтак саме з цієї причини Лучанінова включили до кадрового резерву військ особливого призначення. Як водилося в ті часи, залучали до військових зборів, перепідготовки і просто підвищення кваліфікації.

На 9 серпня 1980 року було призначено весілля Миколи та Людмили, які

Селянам допомагає сайт

Світлана ІСАЧЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ. Виїзні традиційні семінари «Ділові діалоги» узгоджують кроки кожного села і міста Прикарпаття на шляху розвитку всього регіону

У села Старі Кути, одного з найбільших у Косівському районі, є своя чітко виписана і затверджена, як годиться, сесією сільради Стратегія економічного розвитку до 2020 року (вона є складовою районної Стратегії економічного та соціального розвитку населених пунктів). До речі, про цей документ, його виконання і взагалі про історію та нинішнє життя старокутівців, з рішеннями сільради включно, можна ознайомитися на офіційному сайті села, що входить у загальну веб-мере-

жу Косівщини. Її створення ініціювала і реалізувала районна влада.

Отак через Інтернет жителі Старих Кут розповідають про себе і дивляться, що нового у сусідів, аби запозичити корисний досвід в облаштуванні села. Так, у селі Сморіне того ж району за два останні роки винайшли позабюджетні кошти і встановили понад 200 ліхтарів, які освітлюють вулиці і, зокрема, дороги, відремонтовані за кошти місцевого бюджету (на поточний та капітальний дорожні ремонти спрямували 209 тис. грн). Сморнівська сільська рада потурбувалася і про візні знаки на сільських центральних вулицях — українською та англійською мовами, торік місцевим коштом капітально відремонтували будинок культури.

— А за підтримки районної державної адміністрації побудували пішохідний перехід через річку Рибницю вартістю 1,2 мільйона гривень. Загалом за останні 5 років із бюджету Сморницької сільської ради на соціально-економічний розвиток села скеровано 3,8 мільйона гривень, — розповів сільський голова Михайло Рабинюк на черговому засіданні обласного семінару «Ділові діалоги», що відбувся цього разу на базі Косівського району за участю спеціалістів Івано-Франківської облдержадміністрації.

Присутні на семінарі керівники місцевих рад, сільських і районної, ділилися досвідом вирішення питань інфраструктурних змін своїх населених пунктів. Говорили про те, як найкраще оптимізува-

ти взаємодію органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та громадськості задля вирішення найактуальніших питань життєдіяльності територіальних громад. Йшлося також про вдосконалення механізмів самоврядування, впровадження організаційних заходів з реалізації на теренах району і області соціальних ініціатив Президента Віктора Януковича.

Голова районної державної адміністрації Ярослав Шинкарук розповів, як цього року розвиватиметься Косівський район, які громадські ініціативи підтримуватиме районна виконавча влада і які відбуватимуться інфраструктурні перетворення в межах обласної програми «Прикарпаття — писанковий край».

У податкову можна й не ходити

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

ПОСЛУГИ. Платники податків на Тернопільщині дедалі більше звертають увагу на надання податківцями новітніх послуг. Скажімо, торішнього травня підприємцям почали видавати сертифікати ключів для подання звітності та здійснення інших операцій в електронній формі. З початком лютого в краї такі ключі отримали 10,5 тисячі заявників.

Як зазначив перший заступник голови ДПС у Тернопільській області Олександр Конончук, кількість бажаючих отримати цифровий ключ для дистанційного спілкування з податковими органами й надалі зростає. Одним з головних чинників популярності цієї послуги вважають її безплатність — на відміну від приватних структур податкова служба надає ключі та програмне забезпечення для користування системами електронної звітності на безоплатній основі.

Тим часом у Державній податковій службі в Тернопільській області провели семінар-нараду з впровадження електронної контрольної стрічки реєстраторів розрахункових операцій. Представники центрів сервісного обслуговування розповіли про технічні нововведення та продемонстрували модеми, потрібні для передачі контрольної звітної інформації до органів ДПС, а також новий касовий апарат з вмонтованим модемом і розповіли про його технічні можливості.

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Він заважав більшовикам
творити міфи

ДАТА. Сьогодні минає 120 років від дня народження історика, правника, педагога **Валентина Отамановського**

Олег ЧЕБАН,
«Урядовий кур'єр»

Валентину Отамановському вінничани завдячують неперевершеними працями про історію рідного міста, а харків'яни пам'ятають його як педагога — завідувача кафедри латини медичного інституту. Проте широкому загалу мало відоме ім'я вченого, ерудита, який сенс свого життя бачив у служінні Україні. Працюючи з першоджерелами, зробив помітний внесок в українську історіографію. Його робота краєзнавця була всебічна та пробуджувала національну свідомість. Радянська ідеологія в таких особистостях бачила ворога. У Вінниці відроджувати ім'я невідомого дослідника Поділля почали у перші роки незалежності держави. Краєзнавці зв'язалися з архівами Києва, Москви, Санкт-Петербурга, відшукали могилу вченого на одному з цвинтарів Харкова. Тепер вона доглянута.

У 14 років заробляв лекціями

Працівники Вінницького обласного краєзнавчого музею впевнені, що такого потужного краєзнавця ні до нього, ні після в області не було. Вони називають його земляком та заради справедливості заважають, що він родом з Черкащини: народився 14 лютого 1893 року в селі Яблунівці Смілянської волості в родині рахівника цукроварні. В сім'ї було 7 дітей. У пошуках заробітку батько з родиною переїхав до Києва, де разом зі старшими синами працював на різних роботах, а двох менших віддав на навчання до гімназії.

Завідуюча відділом новітньої історії обласного краєзнавчого музею Лариса Семенко розповідає, що в 14 років Валентин заробляв на прожиття лекціями з історії країни, а в 16 років матеріально допомагав родині. Це не завадило йому із золотою медаллю закінчити 5-ту Київську гімназію в 1912 році та вступити до Київського університету Св. Володимира на правах «десятипроцентника», тобто звільненого від оплати за навчання як медаліст-незаможник. Також він навчався у політехнічному інституті.

У матеріалі «Мое каяття», яке краєзнавці взяли із слідчого фонду архіву КДБ, Валентин Отамановський про свій світогляд у молоді роки писав: «За студентських часів, перед Лютневою революцією, в мене склався самостійницький, націоналістичний світогляд, суть якого в скороченні така: тільки національна держава забезпечує повні національні права поневоленій нації; класова боротьба є справа внутрішня і перед лицем національного ворога не повинно бути класів і партій; поразка Росії від німців та революція внаслідок цього мусять призвести до розвалу тюрми народів та повстання УНР.»

Разом з Міхновським він створює військову організацію імені

Полуботка. Будучи студентом, входить до складу Центральної Ради від партії соціалістів-самостійників. Знаходить час для перекладу творів Даніеля Дефо та оповідань Гі де Мопассана. Принагідно зауважимо, що у видавництві «Вернигора» Отамановський співпрацював від дня його створення у 1916-му і, як сам зазначав, воно ставило «своїм завданням ширити погляд, що українська культура мусить орієнтуватися на Західну Європу, а не на Росію». У січні 1918 року, як згадує у своїх спогадах сотник Оверко Гончаренко, Отамановський (тоді він підписувався Атамановський. — Авт.) разом зі студентською молоддю під Крутами захищав Україну від військ Муравйова.

Талановитого студента у 1918 році посилають на стажування до Віденського університету. Навчання він поєднує з працею: як представник видавництва

(ВУАН), а згодом — директором філії. Готує велику монографію про міщанську громаду міста, а також вивчає історію медицини та аптекарської справи. Дослідження робить на основі рукописних та друкованих першоджерел XIV—XVIII ст. німецькою, польською, давньоруською мовами та латиною, виявляючи талант не лише історика, а й глибокі знання лінгвіста — загалом володів сімома європейськими мовами.

У квітні 1924 року з ініціативи науковців при Вінницькій філії Всенародної бібліотеки відкрився науково-методичний краєзнавчий центр — Кабінет виучування Поділля, який, згуртувавши місцевих науковців й аматорів-краєзнавців, започаткував систематичне комплексне дослідження краю та поширення знань з його історії, культури, природи, галузей економіки. З 1925 року Отамановський очо-



Валентин Отамановський у робочому кабінеті. 1925 рік

організаціями країни та світу, проводячи обмін виданнями, інформаційними статтями (наприклад, з краєзнавчими та історичними товариствами із США, Франції, Англії, Німеччини). Академія наук України неодноразово поширювала досвід організації та його керівника, рекомендуючи працю подоляти як взірць краєзнавчої та до-

заборонили виїжджати з Казані. Лише у 1940 році, коли померла його мати, дозволили приїхати на похорон до Вінниці. Племінниця вченого пані Валентина згадує, що «він усю ніч простояв на колінах, прихилившись до труни, віддаючи шану найдорожчій людині».

Валентин Дмитрович знайшов у собі сили повернутися до творчої праці. Викладав іноземні мови у медичних вишах Казані, Ташкента, Краснодару, Саратова... У цей час ним були опрацьовані багатотомні твори класиків західноєвропейської науки лікування та праці вітчизняних медиків. Він уперше подав переклад опису невідомого в науці методу лікування чуми в своїй праці «Отечественные лекарьноваторы вт. пол. XVIII в.». Його роботи з медицини містять багато додатків — цінних документів, більшість яких вперше вводилася до наукового обігу.

Водночас науковець продовжує досліджувати історію Поділля. У 1946 році в Московському університеті він захищає кандидатську дисертацію: «Вінниця як тип українського міста Південного Правобережжя XIV—XVIII ст. Еволюція правового стану на тлі соціально-економічного розвитку Побужжя XIII—XVII ст. і процесу утворення станів. Історико-юридичне дослідження». А через 10 років у Санкт-Петербурзькому університеті захищає докторську дисертацію.

З 1958 року професор Валентин Отамановський жив і працював у Харкові. Йому заборонялося викладати історію права, тому читав латину в медичному інституті. Помер учений 10 березня 1964 року. Посмертно реабілітований 11 серпня 1989 року.

У Вінниці багато зробили для відродження пам'яті про Валентина Отамановського краєзнавці Л. Кароєва, Л. Шпильова, Л. Філонов. Спеціалісти заважають, що донині праці вченого мають наукову цінність. Більшість першоджерел, з якими він працював на Поділлі, було втрачено під час Другої світової війни. Тож добрим дарунком для краю стала публікація його книги «Вінниця в XIV—XVII ст.». Розділ про вченого розміщено у першому томі наукового збірника «Подільська старовина», який йому присвячений. А в обласному краєзнавчому музеї про життя і творчість талановитого історика, правника, педагога розповідає постійно діюча експозиція.



Валентин Отамановський із сестрою Ганною і племінницею Валентиною

«Вернигора» в австрійській столиці відповідає за випуск шкільних підручників, карт, зошитів тощо для українських освітніх закладів. Здобувши спеціальність з історії права, починає працювати над дисертацією з історії магдебурзького права в Україні. Але доля склалася так, що захист її відбувся лише через чверть століття.

Вінницю знали в світі

Повернувшись з-за кордону до Києва в 1920 році, він невдовзі перебирається до Вінниці. Передусім у провінцію гнав голод. Також у Подільській губернії свого часу багатьом містам і містечкам було надано магдебурзьке право, а в архівах зберігалися першоджерела, потрібні для наукової роботи. Переїхав разом з паралізованим батьком, якого треба було лікувати, та сестрою.

Тут він працює завідувачим українським відділом Вінницької філії Всенародної бібліотеки

лює всю його науково-координативну діяльність, працює над створенням мережі в губернії. Кабінет видає 26 власних досліджень, які становили своєрідну «Енциклопедію Поділля-знавства». Зауважимо, що захист праці відбувався публічно, а на лекції, що читалися в його секціях, приходили студенти, робітники, інтелігенція.

Як відповідальний секретар вінницької комісії з увічнення пам'яті Михайла Коцюбинського він дбав про відкриття будинку-музею письменника, публікацію його творів, збирання коштів на встановлення пам'ятника. Також клопотався про впорядкування могили одного з діячів Центральної Ради Дмитра Марковича та композитора Петра Ніщинського. Ставив питання перед столичними інстанціями про впорядкування могили та відкриття музею в Ялті Степану Руданському...

Нині видається неймовірним те, що Кабінет виучування Поділля підтримував тісні наукові зв'язки з 180 науковими

слідницької роботи іншим середкам. Тоді вважалося, що Отамановський, маючи досвід, буде відкривати краєзнавчі кабінети в Житомирі, Полтаві, на Донбасі.

Лариса Семенко заважає, що він стояв на тому, що будь-який службовець повинен знати історію, природу, економіку краю, щоб не нашкодити його розвитку. На жаль, плідна робота Кабінету виучування Поділля назавжди була зупинена в серпні 1929 року арештом Валентина Отамановського.

Дали 5 років таборів суворого режиму

Його безпідставно притягнули до судової відповідальності у сфальшованій справі Спілки визволення України (СВУ) — першого великого політичного процесу щодо української інтелігенції (звинувачувалось понад 300 осіб, до суду було притягнуто 45). Дали 5 років таборів суворого режиму та 2 роки заслання до Татарії. А після звільнення

Фото надано ВОКМ

Фото надано ВОКМ

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Перепустка до зоопарку — поцілунок

ЕКЗОТИКА. У Черкаському звіринці відкрилась експозиція «Барвисте царство змій»

Владислав КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

14 лютого сюди можна потрапити удвох, придбавши тільки один квиток. Для цього перед входом потрібно поцілувати одне одного.

Звичайно, подивитися на розмаїття плазунів цікаво кожному. Тим паче, що ще перед новим роком одна з численних мешканок тераріуму — африканська гримуча змія — стала багатодітною мамою. Вона народила 72 малюків. Це не тільки її особистий рекорд, а й високий показник народжуваності для всього виду. Гримуча змія для України — велика рідкість. Називається так, бо схожим на гортанний хрип звуком застерігає про небезпеку. Зуби з отрутою в дорослої особини сягають трьох сантиметрів. Однак директор звіринця Євген Ван, який особисто займався поповненням, переконаний, що плазунів можна не боятися, якщо не дратувати і вчасно годувати.



Ось така «перепустка» цілком задовольнить контролера

Хоч бурі та білогруді ведмеді нині солодко сплять у своїх барлогах,



Красуня з тераріуму дозволяє милуватися собою

Він уявляв африканський пляж

СЛАБКИМ НЕ ЧИТАТИ! Так довго роздягненим не лежав під снігом ще ніхто у цілому світі

Світлана ІСАЧЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Усе виглядало так. Зима, мороз, Коломия, вкритий снігом міський Центральний парк ім. Кирила Трильовського. Молодий, спортивного вигляду чоловік поволі обвів поглядом усіх присутніх, що не спускали з нього стривожених очей (а зібралася ціла юрба закутаних у теплі шуби й куртки), і почав неспішно роздягатися, аж поки не залишився у самих капцях і плавках. Потім під

зойки глядачів ліг обличчям униз на попередньо напхану кучугуру і без жодного руху і звуку дав засипати себе снігом. «Час пішов!» — почулося від столика, на якому таймер почав підклацувати секунди. Одряду кілька відеокamer намагалися взяти в кадр його обличчя — усміхнене і щасливе... Так тривало 1 годину й 20 секунд. Дехто з глядачів встиг добряче промерзнути. Потім він, живий і здоровий, казав у ті самі засніжені камери: «Увесь цей

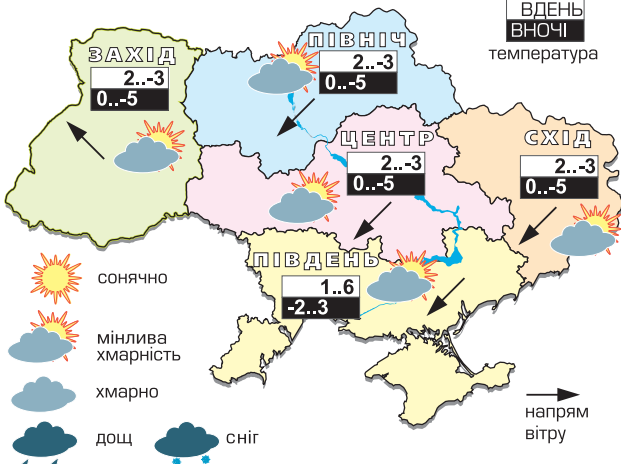
час уявляв розпечене сонце літо...»

Житель Коломиї Олексій Гуцуляк побив попередній світовий рекорд перебування голої людини під снігом, випередивши рекордсмена з Японії аж на 20 хвилин! Тепер його прізвище у «Книзі рекордів Гіннеса», в категорії «Людина, унікальні можливості», що підтверджено відповідним сертифікатом. Окрім операторів кількох телеканалів, захоплюючи видовище зафіксували члени експертної комісії, куди увійшли представ-

дуваність в зоопарку зросла майже утричі.

Незабаром, як розповів Євген Ван, планують збудувати вольєри для вовків і ведмедів, комплекс приміщень для леопардів та рисей, а також реконструювати орлятник. У найближчих планах — збудувати експозицію «Дніпровський акваріум». Цьому пілотному проекту, який буде здійснено за підтримки міської влади, немає аналогів у країні. Його мета — показати фауну Дніпра, яка своєю красою нічим не поступається тропічній.

ПОГОДА НА ЗАВТРА



ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 15 ЛЮТОГО

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	0 -5	+2 -3	Черкаська	0 -5	+2 -3
Житомирська	0 -5	+2 -3	Кіровоградська	+2 -3	-1 +4
Чернігівська	0 -5	+2 -3	Полтавська	0 -5	+2 -3
Сумська	-1 -6	+1 -4	Дніпропетровська	+2 -3	0 +5
Закарпатська	0 -5	+2 +7	Одеська	+2 -3	+1 +6
Рівненська	0 -5	+2 -3	Миколаївська	+2 -3	+1 +6
Львівська	0 -5	+2 -3	Херсонська	-2 +3	+2 +7
Івано-Франківська	0 -5	+2 -3	Запорізька	-2 +3	+2 +7
Волинська	0 -5	+2 -3	Харківська	-1 -6	+2 -3
Хмельницька	0 -5	+2 -3	Донецька	+2 -3	0 +5
Чернівецька	-1 -6	+2 -3	Луганська	-1 -6	+2 -3
Тернопільська	0 -5	+2 -3	Крим	-2 +3	+3 +8
Вінницька	0 -5	+2 -3	Київ	0 -2	-1 +1

Укргідрометцентр

РЕКЛАМА

ГОРМОН ЧОЛОВІЧОЇ СИЛИ ТА МОЛОДОСТІ

Відомо, що рівень тестостерону — гормону чоловічої молодості та сили — знижується на 3-4 відсотки у рік. В результаті послаблюється потенція. Щоб позбавитись сексуальних проблем, треба вживати малайзійський корінь тонгкат, який допомагає організму виробляти тестостерон.

Тонгкат — рослина, дивовижна здатність якої зміцнювати чоловіче здоров'я, відома уже багато віків. Її називають «азіатською віагрою». Продукт на основі легендарного кореня назвали **Тонгкат™ Алі Платинум**. Він не є гормональним препаратом, але підвищує рівень тестостерону в організмі у 4,5 раза! Таким чином **Тонгкат™ Алі Платинум** омолоджує організм, повертає чоловічу силу.

Продукт безпечний навіть при вживанні з алкоголем. **Тонгкат™ Алі Платинум** не лише ефективний сексуальний стимулятор, а й надійний засіб збереження чоловічого здоров'я. Він посилює імунітет, покращує кровообіг, допомагає боротися з аденомою, простатитом, інфекціями сечостатевої сфери.

Пам'ятайте, вікових обмежень для прийому **Тонгкат™ Алі Платинум** не існує!

Звертайтеся за телефонами консультативної гарячої лінії. Наші консультанти дадуть відповідь на всі ваші запитання і допоможуть якнайшвидше відновити потенцію. «Швидка допомога» для чоловіків: **0-800-503-088** (дзвінок безкоштовний зі стаціонарного телефону, з мобільного — за тарифами оператора), тел. у Києві **0-44-454-14-14**. Конфідентність гарантується. **WWW.TONGKAT.UA**

Не є лікарським засобом.
Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи
МОЗ України № 05.03.02-03/45179 від 01.07.2010 р.

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
Передплатні індекси «Урядового кур'єра» —
61035, 40227 (соціальний)

Головний редактор — **Сергій БРАГА**
Перший заступник
головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
Заступники головного редактора:
Зоя РОМАН,
Лариса УСЕНКО
Відповідальний секретар
Іван ГРОМ'ЯК

Адреса в Інтернеті: **www.ukurier.gov.ua**
Адреса редакції: **01008, Київ, вул. Садова, 1**
Телефон для довідок: **253-12-95**.
Телефони відділу реклами: **253-55-09**,
факс: **230-06-71**, e-mail: **adv@ukecc.com.ua**
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер,
п'ятницю та суботу
Зам. № 28513. Тираж 40833

Листування з читачами тільки
на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність
інформації та реклами несуть автори
та рекламодавці.
Набрано і зверстано у комп'ютерному
центрі «Урядового кур'єра».
Друк: **ТОВ «Мегіа-Поліграф»**,
04073, Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua